

**VERHAAL
VAN DE WEEK**

De burger is **BOOS**

Gertjan van Schoonhoven

Foto's Reyer Boxem

Je kunt niet zeggen dat 'de elite', om het zo maar eens te noemen, niks in de gaten heeft. Integendeel. Verstandige mensen in en rond politiek Den Haag hebben het over weinig anders dan over het roerige, om niet te zeggen revolutionaire sfeertje in Nederland. De grote partijen van weleer krimpen en blijven krimpen, om

plaats te maken voor nieuwe, nauwelijks geteste partijen. Op de sociale media heerst permanente razernij, in het land zelf zijn er stakingen en demonstraties van het Haagse Malieveld tot het Raadhuisplein in Emmen, Drenthe. Soms naar Frans voorbeeld in Gele Hesjes, maar niet per se. Feit is dat er in Nederland 'in potentie aan heel verschillende kapstokken heel wat

BOOS op de windturbines

NIEUW-BUINEN

Jan Nieboer weet nog precies de dag dat hij zelfs zijn vertrouwen in de Raad van State verloor. Woensdag 21 februari

2018, de dag dat de staatsraden de honderden bezwaarschriften van Nieboer en andere Drenten van tafel veegden omdat het nationale belang boven hún belang als omwonenden ging. De 45 windturbines van 203 meter hoog – twee keer de Martinitoren – moesten er komen. Stond in het Energieakkoord.

Een jaar later zit Jan Nieboer (61) nog steeds strijdbaar in zijn kantoor in Nieuw-Buinen. Geestverwanten zien in hem een nieuwe Fré Meis, de legendarische communist en stakingsleider uit Oude Pekela, 17 kilometer verderop. Maar Nieboer – fiscaal adviseur, bestuurslid van tig organisaties – komt uit een agrarisch CHU-milieu en heeft als voorzitter van Tegenwind Veenkoloniën zijn aanhang geadviseerd bij de Statenver-

kiezingen Wilders of Baudet te stemmen. 'Uit protest.'

Een activist is Nieboer wel – in pak en das leidt hij het turbineverzet 'tussen Coevorden en Delfzijl'. Een heldere spreker, met scherpe oneliners. 'De lange arm van EZ reikt tot aan de Raad van State,' zegt hij. En: 'Als je succesvol wilt zijn in de politiek, moet je geen geheugen hebben én geen geweten.' Of: 'De burgers van de Drentse Veenkoloniën worden opgesloten in een concentratiekamp van windturbines en blootgesteld aan medische experimenten.'

Klár is hij met iedereen, zegt hij in sappig Veenkoloniaals. Klár met de Kamer, waar 'in beton gegoten coalitieafspraken altijd boven argumenten gaan'. Klár met het Rijk, dat de windmolens er doordrukte met de Crisis- en Herstelwet in de hand. Klár met de provincie, de gemeente. Klár met de Rabobank, die pocht over haar maatschappelijk ondernemen, maar als boerenbank medeverantwoordelijk is voor het verknallen van de gezondheid en de WOZ-waarde van duizenden mensen

JAN NIEBOER:
'Als je succesvol wilt zijn in de politiek, moet je geen geweten hebben'

Anti-windturbine-activist Jan Nieboer op kunstwerk *Gebroken Lijn* in het veenkoloniale landschap van Borger-Odoorn, een van de gemeenten waar de turbines komen

Gele Hesjes hangen', zoals Kim Putters, directeur van het Sociaal en Cultureel Planbureau, het formuleerde in misschien wel het citaat van het jaar. *Elsevier Weekblad* ging het land in en sprak uitvoerig met vijf Nederlanders over hun heel uiteenlopende boosheden, waarin toch ook een patroon zit. Radicaliseert de gewone Nederlander? 'Die hele klik moet weg.'

hier en meehelpt om van het unieke veenkoloniale landschap 'één groot industrieterrein'

te maken. Dan liever zonneparken. Klaar is hij met de 'wind boeren'.

Praat met hem over de boeren die megaturbines op hun land laten bouwen, en het is weer even de negentiende eeuw, toen de herenboeren in het socialistische jargon de 'uitbuiters' waren. Per turbine jaarlijks '50.000 euro subsidie in box 3', zegt Nieboer. Maar dat anderen er last van hebben, interesseert ze niks. 'We dachten dat de feodale houding van de boeren weg was. Maar dat bleek een dun laagje vernis.' 'Klaar' is natuurlijk overdrachtelijk. Het begint nu pas. De turbines gaan er komen, de eerste testturbine moet er inde zomer staan. Wat dan? Nieboer heeft gezegd dat die turbines 'er niet gaan komen'.

Voorspelling of dreigement?

Voorspelling, bezweert Nieboer. Hij keurt alleen democratisch verzet goed. Maar de spanning is te snijden. Er is brand gesticht, er zijn kettingen en betonblokken met ijzeren punten tussen de mais gegooid, sproeimachines vol pur gespoten. 'De Veenkoloniaal is een ingetogen mens. Dat is bekabeling van vroeger. Maar als je hem lang genoeg tart, wordt hij een ongeleid projectiel. Ik houd rekening met erge dingen.'